

Maahanmuuttovirasto
Migrationsverket
Finnish Immigration Service

Maahanmuuttovirasto
Migrationsverket
Finnish Immigration Service

Joutsenon vastaanottokeskus - Toiminta ja haasteet

MTS:n ulko- ja turvallisuuspoliittinen journalistiseminaari 15.11.2021

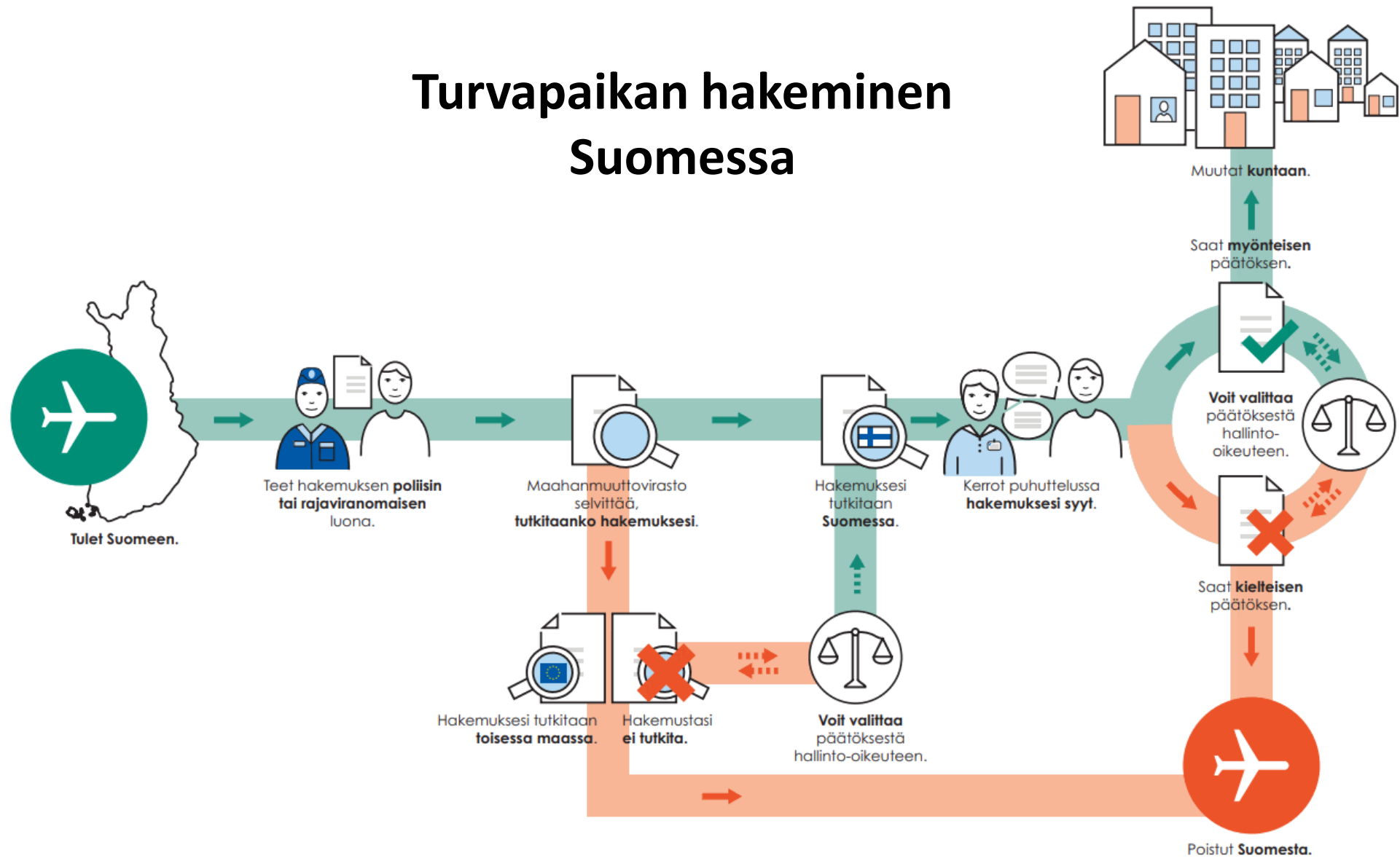
**Antti Jäppinen
Johtaja, JVOK**

Turvapaikkahakemuksista

- Turvapaikanhakija on henkilö, joka pyytää suojaa ja oleskeluoikeutta vieraasta maasta.
- Turvapaikkahakemus on jätettävä maahan tullessa tai mahdollisimman pian maahan tulon jälkeen.
- Vuonna 2020 turvapaikkahakemuksia jätettiin 3209 kpl, joista 60 % (1932 kpl) oli uusintahakemuksia.
- Tänä vuonna yhteensä 1817 hakemusta, joista 52 % (952) uusintahakemuksia (10.11. tilanne).
- Vertailun vuoksi: vuonna 2015 hakijoita oli 32 477.
- Suurimmat hakijamäärät lähtömaittain (2021): Irak (456), Afganistan (332), Somalia (226), Venäjä (177) ja Turkki (111).

Turvapaikan hakeminen Suomessa

Joutsenon vastaanottokeskus

- Asiakaspaikkoja 317
 - joista n. 100 lapsiperheille
 - lisäksi 316 laajennus- tai hätämajoituspaikkaa
 - lisäksi suljetussa säilöönottoyksikössä 69 paikkaa

Mitä vastaanottokeskus tarjoaa?

Terveydenhoito

Harrastusmahdollisuudet

Tulkkaus

Turvallisuus

Neuvonta

Sosiaalipalvelut

Suomen kielen ja kulttuurin opetus
(25 h / vko)

Työtoiminta

Majoitus

Internetyhteys

Rahaa perustarpeisiin

(n. 90 € / kk)

Ryhmätoiminta

Vastaanottokeskukset Suomessa

Tilanne 8.11.2021
 Vastaanottokeskuksia 21
 Asiakkaita vastaanottojärjestelmässä: 5136
 Keskusmajoitettuja 45 %
 Käyttöaste aikuisten keskuksissa 70%

Oulu

Kristiinankaupunki

Vantaa

Mikkeli

Turku

Helsinki

Mihin Suomi varautuu maahantulon osalta?

- Normaalitilanteessa 2 000 - 6 000 uuden turvapaikanhakijan maahantuloon vuosittain.
- Edellisen lisäksi Suomen tulee varautua häiriötilanteisiin, kuten:
 - laajenevaan maahantuloon Itärajan yli, kuten v 2015 - 2016 Lappiin. Pahimmillaan kyseessä voi olla laajamittainen maahantulo (20 000 - 100 000 henkeä), joka liittyy painostukseen (ns. hybridivaikuttaminen).
 - maahantulijoiden saapumiseen Schengen alueen läpi muutaman vuoden välein. Tulijoiden koko voi olla muutamasta tuhannesta yli 10 000:een.
- Mahdolliseen tilapäisen suojelun antamiseen. Tulijoita voi olla muutama tuhat.
- Uusien turvapaikanhakijoiden määrän merkittävään tilapäiseen (1-2 v) vähenemiseen, esim. pandemian seurauksena.

Mitä opittiin 2015?

- Tilanteen seuranta ja ennakointi on oltava jatkuvaa.
- Kynnys järjestelykeskuksen perustamiseen tulee olla matala.
- Eri toimijoiden (Migri, poliisi, RVL) yhteistoiminnan organisointi ja vastuiden määrittäminen on keskeistä. Toimintamäärärahojen välitön tarkistaminen.
- VOK:en majoituskapasiteetin lisäämisen ja/tai uusien keskusten perustamisen tulee tapahtua nopeasti. Paljon keskuksia hajautettuna koko maan alueelle on parempi kuin suuret leirit/keskukset.
- Erilaisten järjestöjen lisäksi myös hoiva- ja majoituspalveluyritysten panos tärkeää: laaja toimijajoukko nopeuttaa olennaisesti kapasiteetin kasvua.
- Tiedonkulkuun eri toimijoiden välillä (ml. ennusteet) sekä ulkoiseen ja sisäiseen viestintään on panostettava.
- Historia ei toista itseään, vaan on varauduttava vaihtoehtoisiiin tilanteisiin.

Maahanmuuttajat osana hybridivaikuttamista

- Vuonna 1980 Fidel Castro antoi n. 125 000 kuubalaisen matkustaa Floridaan Yhdysvaltoihin siirtolaiseksi, joukossa ”ei-toivottuja” kuten mielipidevankeja, seksuaalivähemmistöjen edustajia tai rikollisia. Uudestaan v. 1994.
- Etniset puhdistukset (alueiden tyhjentäminen ja pakolaisten ajaminen vihollisen alueelle) esim. Jugoslavian hajoamissodissa 1990-luvulla.
- Käytetty eri muodoissaan lukuisissa muissakin eri konflikteissa: Vietnam, Biafra, Afganistan, Myanmar, Palestiina, Ruanda, Libya jne.
 - Tuoreimpana Valko-Venäjän ja EU:n konflikti.
- Mahdollista myös tiedustelijoiden/vakoojien, sabotöörien/terroristien tai erikoisjoukkojen soluttaminen pakolaisten joukossa.
- Vastakohtien kärjistäminen – yhteiskunnan polarisaatio
- Vaikuttamisen kohteen yhtenäisyyden murentaminen (EU)
- Taloudelliset vaikutukset: vastaanottotoiminta Suomessa v. 2016 n. 619 milj €.

Valko-Venäjän painostusoperaatio 2021

- Valko-Venäjä lennättää EU:n alueelle pyrkiviä mm. Istanbulista ja Beirutista Minskiin (on myöntänyt turistiviisumin). Minskistä kuljetetaan maastorajoille.
- Laittoman maahantulon paine Liettuaan, Latviaan ja erityisesti Puolaan jatkuu. Maat ovat julistaneet hätätilan raja-alueille. Maastorajoilla estojen määrät olleet jo useita viikkoja 3 000 – 4 000/vko. Valko-Venäjän rajan yli tullaan kasvavassa määrin myös havaitsematta.
- Alueloukkaukset, rajatapahtumat, siirtolaisten rynnäkököt, drone-havainnot ja provosointi jatkuvat.
- Sekundaariset liikkeet: Saksa on ottanut Puolan vastaisella rajalla kiinni elo - lokakuussa lähes 7 300 siirtolaista, jotka ovat saapuneet EU-alueelle Valko-Venäjän kautta. Heistä lähes 4 900 on saapunut lokakuussa.
- Suomeen on lokakuun loppuun mennessä saapunut/järjestetty noin 30 henkilöä, jotka ovat saapuneet EU-alueelle Valko-Venäjältä. Heistä 14 on hakenut turvapaikkaa. Suurin osa henkilöistä on saapunut Suomeen Baltian maareittiä.

Tulevaisuuden kehityskulkuja

- EU:n maahanmuuttopaktissa esitetään uusia työkaluja maahantulon hallintaan.
- Seulontamenettely:
 - rajalla tai laittomasti sisämaassa tavattaessa, max 5 päivää
 - erilaisia tarkastuksia, joiden tuloksena henkilö siirtyy joko normaaliin menettelyyn, rajamenettelyyn tai palautusmenettelyyn
- Rajamenettely:
 - käsiteltäisiin turvapaikkahakemukset, jotka voidaan tutkia nopeutetusti (esim. turvalliseksi katsotut maat, joiden kansalaisilla matala hyväksymisaste)
 - kansallista turvallisuutta tai yleistä järjestystä mahdollisesti uhkaavat henkilöt
 - viranomaisia erehdyttävät henkilöt
- Kummassakin uudessa menettelyssä hakijoiden liikkuminen rajoitettua ulkorajan (rajanylityspaikkojen) läheisyyteen (Joutsenon, Helsingin, Turun VOK:t).
- Ulkorajan sulkeminen osana keinovalikoimaa hybridivaikuttamistilanteissa?

Maahanmuuttovirasto
Migrationsverket
Finnish Immigration Service

Kiitos

